ਦਿਵਿਆ
ਬਨਾਮ
ਦ ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਅਨਜ
(ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 7605 ਦਾ 2022)
ਅਕਤੂਬਰ 18, 2022
[ਬੀ. ਆਰ. ਗਵਾਈ ਅਤੇ ਸੀ. ਟੀ. ਰਵੀਕੁਮਾਰ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ ਐਕਟ, 1988 – ਧਾਰਾ 168 – ਮੁਆਵਜ਼ਾ – 'ਉਚਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ਾ' – ਮੁਲਾਂਕਣ – 08.08.1998 ਨੂੰ, ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇੱਕ ਮੋਟਰ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ – ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਤਕਨੀਕੀ ਅਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ – ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਮੈਡੀਕਲ ਬੋਰਡ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਭੇਜਿਆ – ਮੈਡੀਕਲ ਬੋਰਡ ਦੇ ਮਤ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹੋਈ ਅਪੰਗਤਾ ਲਗਭਗ 100% ਸੀ – ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਿਸਚਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬੀ-ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ, ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ 7.5 % ਸਾਲਾਨਾ ਬਿਆਜ ਦੇ ਨਾਲ 13.34 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ – ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਅਧੀਨ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ) ਅਟੈਂਡਰ ਚਾਰਜਿਜ਼, ਬ) ਦਰਦ ਅਤੇ ਪੀੜਾਂ ਅਤੇ ਸੁਖ-ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ, ਸੀ) ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ, ਡੀ) ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਮੈਡੀਕਲ ਇਲਾਜ ਅਤੇ ਈ) ਖਾਸ ਖੁਰਾਕ ਲਈ ਵਾਧੂ ਰਕਮ ਦੇਣ – ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ 'ਉਚਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ਾ' ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਅਧੀਨ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਵਾਧੇ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ – ਫੈਸਲਾ: ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੋਟਰ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਵਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ – ਸਰੀਰਕ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਖੋਹ ਲਈ ਗਈ ਸੀ – ਉਸ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਅੰਗਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਡੀਕਲ ਬੋਰਡ ਦੀ ਰਾਏ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਫੋਟੋਆਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚਲਦਾ ਹੈ, ਸੁਝਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਦੇ ਵੀ ਦੌੜ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ ਨੂੰ ਤਾਣ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ – ਸੱਚਮੁੱਚ, ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਸਹਾਰੇ ਖੜ੍ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ – ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੁਖ-ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਗੁਆ ਲਈਆਂ – ਸੰਦਰਭਿਤ ਸਥਿਤੀ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਮੂਲ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਅਸੰਭਵਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ – ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਦੀ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕਰਦਿਆਂ, ਕਾਜਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕੁਝ ਅਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਵਾਧੇ ਦੀ ਮੰਗ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਰਕਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ 24.90 ਲੱਖ ਰੁਪਏ (ਵਧਾਏ ਗਏ ਰਕਮਾਂ ਵੱਲ ਮਿਲਾਕੇ) ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ

ਚਾਰਜਿਜ਼; ਦਰਦ ਅਤੇ ਪੀੜਾ ਅਤੇ ਸੁਖ-ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਦੀ ਗੁਆਚ; ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ; ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਮੈਡੀਕਲ ਇਲਾਜ ਅਤੇ ਖਾਸ ਖੁਰਾਕ ਲਈ ਵਾਧੂ ਰਕਮ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ) ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ - ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਗਈ ਰਕਮ ਨੂੰ 29.08.2018 ਤੋਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ 7.5% ਸਾਲਾਨਾ ਬਿਆਜ ਦੇ ਨਾਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਉਂਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ

ਫੈਸਲਾ: 1. ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਬੂਤ ਬੇਸ਼ੱਕ ਇਹ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਥੇ ਉਲਲੇਖਿਤ ਦੋ ਵਾਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਮੋਟਰ ਦੁਰਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਉਸ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਵਰਤਾਰਾ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਰੀਰਕ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਖੋ ਗਈ ਹੈ। ਮੈਡੀਕਲ ਬੋਰਡ ਦੀ ਰਾਏ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਹੇਠਲੀ ਲਿੰਬਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਇਹ ਸੁਝਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਦੇ ਵੀ ਦੌੜ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ ਜਾਂ ਭਾਵੇਂ, ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ ਨੂੰ ਤਾਣ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ। ਸੱਚਮੁੱਚ, ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਸਹਾਰੇ ਖੜ੍ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਕਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਕਿ, ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀਆਂ ਸੁਖ-ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਗੁਆ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਸੰਦਰਭਿਤ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਮੂਲ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਲਿਆਉਣਾ ਇਕ ਅਸੰਭਵਤਾ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 6 ਅਤੇ 7]

2.1 ਅਟੈਂਡਰ ਚਾਰਜਿਜ਼:- 'ਅਟੈਂਡਰ ਚਾਰਜਿਜ਼' ਵੱਲ 'ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇੱਕ ਲੰਪਸਮ ਰਕਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ 1 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਕਾਜਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਲੰਪਸਮ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੰਪਸਮ ਰਕਮ ਦੇਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇੱਕ ਗੁਣਕ ਸਿਸਟਮ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕੀਤਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਰਲਾ ਵਰਮਾ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਟੇਬਲ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਸਹੀ ਗੁਣਕ ਨੂੰ ਪਛਾਣਿਆ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸਰੀਰਕ ਹਾਲਤ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਇਹ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਭਰ ਦੀਆਂ ਦੋ ਅਟੈਂਡੈਂਟਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ। ਕਾਜਲ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ 10,000/- ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦਰ ਤੇ ਸਾਲਾਨਾ ਰਕਮ 1,20,000/- ਰੁਪਏ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। 15 ਦੇ ਗੁਣਕ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦਿਆਂ ਦੇਣ ਯੋਗ ਰਕਮ 18 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੋਵੇਗੀ। [ਪੈਰਾ 10][965-E-H] 2.2 ਦਰਦ ਅਤੇ ਪੀੜਾ ਅਤੇ ਸੁਖ-ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਦੀ ਗੁਆਚ:- 'ਦਰਦ ਅਤੇ ਪੀੜਾ' ਅਤੇ "ਸੁਖ-ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਦੀ ਗੁਆਚ" ਦੇ ਸਿਰ ਹੇਠ 3 ਲੱਖ ਰੁਪਏ (ਹਰੇਕ 1,50,000) ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਕਾਜਲ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਲਿਕਕਾਜੁਨ ਬਨਾਮ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਮੈਨੇਜਰ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਇਨਸ਼ੁਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟਿਡ & ਅਨ੍ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਿਥੇ, ਇਸ ਸਿਰ ਹੇਠ ਇਨਾਮ ਦੇਣ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਉਂਦਿਆਂ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਅਪਾਹਜਤਾ 90% ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ ਤਾਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 6 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਚੂੰਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਪਾਹਜਤਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 90% ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਕਾਰਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 3 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਵਾਧੂ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, 6 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚੋਂ 3 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਘਟਾ ਕੇ। [ਪੈਰਾ 10.1.4](1969-CJ E]

2.3 ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ:- ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਰਕਮ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਕਾਜਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸਿਰਲੇਖ ਅਧੀਨ 3 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਸਰੀਰਕ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਰੁ. 3 ਲੱਖ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 10.1.4](1969-ਈ-ਐਫ]

2.4 ਭਵਿੱਖ ਮੈਡੀਕਲ ਇਲਾਜ:- ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਸਿਰਲੇਖ ਅਧੀਨ ਕੇਵਲ ਰੁ. 1 ਲੱਖ ਦੀ ਰਕਮ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸੱਟਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰੀਰਕ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਧੀਨ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਕਈ ਮੈਡੀਕਲ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ, ਉਸ ਦੀ ਜਵਾਨ ਉਮਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਔਸਤ ਭਾਰਤੀ ਦੀ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਤੀਕਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਰੁ. 1 ਲੱਖ ਹੋਰ ਦੇਣ ਦਾ ਝੁਕਾਅ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 10.1.4](1969-ਜੀ]

2.5 ਖਾਸ ਖੁਰਾਕ ਲਈ ਵਾਧੂ ਰਕਮ ਦੇਣਾ:- ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਖਾਸ ਖੁਰਾਕ ਲਈ ਕੁਝ ਵਾਧੂ ਰਕਮ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਪੋਸ਼ਣ ਲਈ ਰੁ. 10,000/- ਦੀ ਰਕਮ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਆਮ ਗਿਆਨ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਲਗਭਗ ਬਿਸਤਰੇ 'ਤੇ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਧਾਰਣ ਖੁਰਾਕ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕਰਨਾ ਸਲਾਹਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਸਲਾਹਯੋਗ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਖਾਸ ਖੁਰਾਕ ਲੈਣਾ ਤਾਂ ਜੋ ਵਜ਼ਨ ਨਾ ਵਧੇ। ਇਸ ਪਰਿਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਜਿੰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ, ਫਿੱਟ ਰੱਖਣ ਲਈ ਰਕਮ ਖਰਚ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਰੁ. 90,000/- ਹੋਰ ਦੇਣ ਦਾ ਝੁਕਾਅ ਹੈ, ਵਾਧੂ ਪੋਸ਼ਣ ਸਿਰਲੇਖ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰੁ. 10,000/- ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਇਲਾਵਾ। [ਪੈਰਾ 10.1.4]

3.1. ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਵਧਾਈ/ਗ੍ਰਾਂਟ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਚੁਕਾਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ 24,90,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਧਾਈ ਰਕਮ ਦੇਣ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ 29.08.2018 ਤੋਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ 7.5% ਸਾਲਾਨਾ ਬਿਆਜ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਵਧਾਇਆ ਹੋਇਆ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰੇ। [ਪੈਰਾ 11 ਅਤੇ 12]

3.2. ਚੂੰਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਗਈ ਰਕਮ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 30 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਫੀਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ 30 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਲਈ ਬਾਕੀ ਅਦਾਲਤ ਫੀਸ ਦੇਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 15]

ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਵੀ ਸੇਠੀ (2017) 16 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 680 : [2017] 13 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 100 – ਫੈਸਲਾ।

ਕਾਜਲ ਬਨਾਮ ਜਗਦੀਸ਼ ਚੰਦ ਅਤੇ ਹੋਰ (2020) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 413 : [2020] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 622; ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਅਜੈ ਕੁਮਾਰ (2011) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 343 : [2010] 13 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 179; ਸਰਲਾ ਵਰਮਾ (ਸ੍ਰੀਮਤੀ) ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2009) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 121 : [2009] 5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1098; ਰੇਸ਼ਮਾ ਕੁਮਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮਦਨ ਮੋਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2013) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 65 : [2013] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 706 ਅਤੇ ਰਾਜੇਸ਼ ਬਨਾਮ ਰਾਜਬੀਰ ਸਿੰਘ (2013) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 54 : [2013] 5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 961 – ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਮੱਲਿਕਾਰਜੁਨ ਬਨਾਮ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਮੈਨੇਜਰ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2014) 14 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 396 : [2013] 8 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 268; ਅਭਿਮਨਯੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਨਮਿਤਾ ਸੇਖੋਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2022) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 489 ਅਤੇ ਕੇਰਲਾ ਐਸ.ਆਰ.ਟੀ.ਸੀ. ਬਨਾਮ ਸੁਸੰਮਾ ਥਾਮਸ (1994) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 176 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਪੈਰਾ 7 [2010] 13 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 179 ਪੈਰਾ 8 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[2022] 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 489 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 10.1.1

[2017] 13 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 100 ਦਾ ਪਾਲਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 10.1.1

[2009] 5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1098 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 10.1.1

[2013] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 706 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 10.1.1

[2013] 5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 961 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 10.1.1

[2013] 8 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 268 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 10.1.4

[1994] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 176 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 13

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੇਟ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ: ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 7605
ਦਾ 2022.

ਮਦਰਾਸ ਵਿਚ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਰਣੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਮਿਤੀ 29.08.2018 ਵਿਚ ਸੀ.ਐਮ.ਏ. ਨੰਬਰ 991 ਦਾ 2018.

ਟੀ. ਹਰੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਨਵਨੀਤ ਦੁਗਰ, ਸੁਭਮ ਕੋਠਾਰੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਕੇ. ਗੋਲਾ, ਸੁਧੀਰ ਨਾਗਰ, ਏ. ਨਾਗਰ, ਵਿਕਰਾਂਤ ਮੇਹਤਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੀ. ਟੀ. ਰਵੀਕੁਮਾਰ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਵੱਲੋਂ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ।

1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਆਟੋਰਿਕਸ਼ਾ ਵਿਚ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਥੋੜਾ ਹੀ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸ ਮਨਹੂਸੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜੋ ਨਤੀਜੇ ਉਮਰ ਭਰ ਲਈ ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੀੜਾਦਾਇਕ ਹੋਣਗੇ। 08.08.1998 ਨੂੰ, ਜਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਦਾਵੇਦਾਰ ਇਕ ਬੱਚਾ ਸੀ, ਸਹੀ ਗੱਲ ਕਹਿਣ ਲਈ ਦੋ ਸਾਲ ਦਾ, ਉਸਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਟੋਰਿਕਸ਼ਾ ਵਿਚ ਲਿਜਾਇਆ ਜਿਸਦਾ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ ਟੀ.ਐਨ.-29-0958 ਸੀ। ਜਦ ਉਹ ਵੈਸ਼ਨਵ ਕਾਲਜ ਦੇ ਨੇੜੇ, ਪੱਛਮ ਤੋਂ ਪੂਰਬ ਵੱਲ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ, ਇਕ ਕਾਰ ਜਿਸਦਾ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ ਟੀ.ਐਮ.ਕਿਊ-2266 ਸੀ ਅਤੇ ਜੋ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਾਲ ਚਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਉਸ ਦੇ ਉਲਟ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਆ ਕੇ, ਆਪਣੇ ਗਲਤ ਪਾਸੇ ਰਾਹੀਂ, ਆਟੋਰਿਕਸ਼ਾ ਨਾਲ ਟਕਰਾ ਗਈ। ਉਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ। ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ

ਗੰਭੀਰ ਪਰਿਣਾਮਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, 60 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਦਾਵੇਦਾਰ ਨੇ ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ ਐਕਟ, 1988 (ਛੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ 'ਐਮਵੀ ਐਕਟ') ਦੀ ਧਾਰਾ 166 ਅਧੀਨ 30 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਦਾਵੇ ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਕਰਦਿਆਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ, ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਾਰ ਦਾ ਡਰਾਈਵਰ ਹਾਦਸੇ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੀ, ਪਰ ਤਕਨੀਕੀ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਦਾਵੇ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਵਾਹਨ ਨੂੰ 21.05.1998 ਨੂੰ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਭਾਵ, ਹਾਦਸੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਦਾਵੇਦਾਰ ਨੇ ਕਾਰ ਦੇ ਅਸਲ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੇ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਤੋਂ, ਕਾਰ ਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਤੋਂ ਵੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਦਾਵੇ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਰੱਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ ਦਾਵੇਦਾਰ ਨੇ ਮਦਰਾਸ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸੀਐਮਏ ਨੰਬਰ 991/2018 ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ। ਅਪੀਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਦਾਵੇ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਤਕਨੀਕੀ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦਾਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਲਈ ਇੱਕ ਮੈਡੀਕਲ ਬੋਰਡ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਭੇਜਿਆ। ਮੈਡੀਕਲ ਬੋਰਡ ਨੇ ਉਸਦੀ ਲੋਕੋਮੋਟਿਵ ਅਪੰਗਤਾ ਨੂੰ 75% ਅਤੇ ਨਿਊਰੋ-ਫਿਜ਼ੀਕਲ ਅਪੰਗਤਾ ਨੂੰ 40% ਦੱਸਿਆ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਮੈਡੀਕਲ ਬੋਰਡ ਨੇ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ 19.05.2018 ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਭਾਵ, ਹਾਦਸੇ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਦੋ ਦਹਾਕੇ ਬਾਅਦ। ਮੈਡੀਕਲ ਬੋਰਡ ਦੇ ਮਤ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹੋਈ ਅਪੰਗਤਾ ਲਗਭਗ 100% ਹੈ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਮੈਡੀਕਲ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦਾਵੇ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ। ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਐਮਵੀ ਐਕਟ, 1988 ਦੀ ਧਾਰਾ 157 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨ ਦੇਣ ਕਰਕੇ ਦਾਵੇ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿ ਹਾਦਸੇ ਦੀ ਤਾਰੀਖ 'ਤੇ ਵਾਹਨ ਦੀ ਬੀਮਾ ਕਵਰੇਜ ਵੈਧ ਸੀ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਤੀਜਾ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਮਿਲਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਨਤੀਜਤਨ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਅਵਾਰਡ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

3. ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਕਿ ਹਾਦਸੇ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਦੋ ਦਹਾਕੇ ਬੀਤ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਤਾਂ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਭੇਜਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਨਿਆਂ ਦੀ ਰੁਚੀ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ। ਮੈਡੀਕਲ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਦਿਆਂ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗੰਭੀਰ ਚੋਟਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਵਿਭਿੰਨ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਅਧੀਨ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ: ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ, ਉਸਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਤਾਰੀਖ (18.12.1998) ਤੋਂ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੱਕ 7.5 ਫੀਸਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਦਰ 'ਤੇ ਬਿਆਜ ਸਮੇਤ ਉਕਤ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ। ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਭੁਗਤਾਨ ਅਤੇ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਿਆਂ ਉਪਰੋਕਤ ਅਪੀਲ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

4. ਮਿਸਟਰ ਪਰੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ, ਅਤੇ ਮਿਸਟਰ ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਗੋਲਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ।

5. ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਾਉਂਟਰ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ। ਇੱਕ ਕਾਉਂਟਰ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਇੱਕ ਪੱਖ ਲਿਆ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਇਸ ਲਈ ਹੋਰ ਵਧਾਈ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਪਹਿਲਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ, ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਇਸੇ ਪੱਖ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੇ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਅਸੀਂ ਨੋਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਗਲਤ ਪੜ੍ਹਨ ਕਾਰਨ ਗੁਮਰਾਹ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ ਨੋਸ਼ਨਲੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਗਣਨਾ ਲਈ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿ ਹਾਦਸੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਿਰਫ ਦੋ ਸਾਲ ਦਾ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਐਤਰਾਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਐਮ.ਵੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 168 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 'ਉਚਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ਾ' ਮਿਲਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੈਡੀਕਲ ਬੋਰਡ ਦੀ ਰਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਲਗਭਗ 100% ਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ ਦਾ ਸਾਮਨਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਹਾਦਸੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ ਉਮਰ ਲਗਭਗ ਦੋ ਸਾਲ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਨਤੀਜੇ ਅਤੇ ਅਸਰ ਨੂੰ 19.05.2018 ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਦੇ ਬਾਅਦ ਜਾਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਹਾਦਸੇ ਦੇ ਲਗਭਗ 20 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਗਣਨਾ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨੋਸ਼ਨਲ ਆਮਦਨ, ਜੋ ਕਿ ਰੁ. 2000/- ਹੈ, ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ। ਕਮਾਈ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਗਣਨਾ ਘੱਟ ਪਾਸੇ ਹੈ। ਹੋਰ, ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ "ਦਰਦ ਅਤੇ ਪੀੜਾ", "ਮੈਡੀਕਲ ਖਰਚੇ", "ਸੁਖ-ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ", "ਵਾਧੂ ਪੋਸ਼ਣ", "ਮਾਨਸਿਕ ਪੀੜਾ", "ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਮੈਡੀਕਲ ਖਰਚੇ" ਅਤੇ "ਸੇਵਾਦਾਰ ਦੇ ਚਾਰਜ" ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਸਾਰੇ ਘੱਟ ਪਾਸੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੇ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ 'ਉਚਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ਾ' ਦੇਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵੀ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਾਲ ਲੱਦੇ ਹੋਏ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

6. ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤ ਬੇਸ਼ੱਕ ਇਹ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਥੇ ਉਲਲੇਖਿਤ ਦੋ ਵਾਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਮੋਟਰ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹੀ ਉਸ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੈਡੀਕਲ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਅਪਾਹਜਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਬੇਬਾਕ ਵੇਰਵੇ ਦੇ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਦੁੱਖਦਾਇਕ ਹਾਲਤ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਉਹ ਜੋ ਤਕਲੀਫ ਅਤੇ ਦਰਦ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਆਫ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਥਿਤੀ ਬੇਬਾਕ ਹੈ ਕਿ ਆਤਮ-ਨਿਰਭਰਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ ਭਾਵੇਂ ਸਿਰਫ ਸੁਧਾਰ ਹੁਣ ਇੱਕ ਅਸੰਭਵਤਾ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਸਰੀਰਕ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਖੋ ਗਈ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਅੰਗਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਡੀਕਲ ਬੋਰਡ ਦੀ ਰਾਏ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦਿੰਦੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚਲਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਸੁਝਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਦੇ ਵੀ ਦੌੜ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ ਜਾਂ ਭਾਵੇਂ ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ ਨੂੰ ਫੈਲਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ। ਸੱਚਮੁੱਚ, ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਸਹਾਰੇ ਖੜ੍ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਕਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਕਿ, ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀਆਂ ਸੁਖ-ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਗੁਆ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਐਮ.ਵੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 168 'ਜਸਟ ਕੰਪੈਨਸੇਸ਼ਨ' ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਤੁਸੀਂ 'ਜਸਟ ਕੰਪੈਨਸੇਸ਼ਨ' ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਿਵੇਂ ਕਰੋਗੇ?

7. ਇਸ ਸੰਦਰਭਿਕ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਤੱਥ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਮੂਲ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਲਿਆਉਣਾ ਇੱਕ ਅਸੰਭਵਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਉਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਫਿਲਿਪਸ ਬਨਾਮ ਲੰਡਨ ਅਤੇ ਦੱਖਣੀ ਪੱਛਮੀ ਰੇਲਵੇ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਦੋ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਾਜਲ ਬਨਾਮ ਜਗਦੀਸ਼ ਚੰਦ ਅਤੇ ਓਰਸ ਵਿੱਚ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਉਦ੍ਧ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

"...ਤੁਸੀਂ ਮੁਦਾਈ ਨੂੰ ਮੁੜ ਉਸ ਦੀ ਅਸਲ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਦੇ, ਪਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਮਝਦਾਰੀ ਦਾ ਸਹੀ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਇਹ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਮੌਕਾ ਹੈ। ਮੁਦਾਈ ਮੁੜ ਇਸ ਲਈ ਕਦੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਹੁਣ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਅਤੇ

ਸਾਰੇ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਉਸ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਗਲਤੀ ਸਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੁੱਖ ਲਈ ਪੂਰਾ ਉਚਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।"

8. ਕਾਜਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਅਜੈ ਕੁਮਾਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਰਾਜਕੁਮਾਰ ਮਾਮਲੇ (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 6 ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਚੋਟਾਂ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਧਿਆਨ ਦੇਣਯੋਗ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

"6. ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਚੋਟ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਹਨ:

ਧਨਾਤਮਕ ਨੁਕਸਾਨ (ਖਾਸ ਨੁਕਸਾਨ)

(i) ਇਲਾਜ, ਹਸਪਤਾਲ ਦਾਖਲਾ, ਦਵਾਈਆਂ, ਆਵਾਜਾਈ, ਪੈਸ਼ਟਿਕ ਭੋਜਨ, ਅਤੇ ਵਿਵਿਧ ਖਰਚਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਖਰਚੇ।

(ii) ਕਮਾਈ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ (ਅਤੇ ਹੋਰ ਲਾਭ) ਜੋ ਚੋਟਿਲ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ ਜੇ ਉਹ ਚੋਟਿਲ ਨਾ ਹੁੰਦਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ:

(a) ਇਲਾਜ ਦੌਰਾਨ ਕਮਾਈ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ;

(b) ਸਥਾਈ ਅਪਾਹਜਤਾ ਕਾਰਨ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ।

(iii) ਭਵਿੱਖ ਦਾ ਮੈਡੀਕਲ ਖਰਚਾ।

ਗੈਰ-ਧਨਾਤਮਕ ਨੁਕਸਾਨ (ਆਮ ਨੁਕਸਾਨ)

(iv) ਚੋਟਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਦਰਦ, ਦੁੱਖ ਅਤੇ ਟਰਾਮਾ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨ।

(v) ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਗੁਆਚ (ਅਤੇ/ਜਾਂ ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਗੁਆਚ)

(vi) ਜੀਵਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਦੀ ਗੁਆਚ (ਸਾਮਾਨਿਆ ਉਮਰ ਦੀ ਘਾਟ).

ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੀਆਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਚੋਟ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਿਰਫ ਸਿਰਲੇਖਾਂ (i), (ii)(a) ਅਤੇ (iv) ਅਧੀਨ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਿਰਫ ਗੰਭੀਰ ਚੋਟ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੈਡੀਕਲ ਸਬੂਤ ਦਾਵੇਦਾਰ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਿਰਲੇਖਾਂ (ii)(b), (iii), (iv) ਅਤੇ (vi) ਅਧੀਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਕਿ ਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ ਕਾਰਨ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ, ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਮੈਡੀਕਲ ਖਰਚੇ, ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਗੁਆਚ (ਅਤੇ/ਜਾਂ ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਗੁਆਚ) ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਦੀ ਗੁਆਚ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ।"

9. ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਸਲਾਹਕਾਰ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਜਿੱਥੇ ਗੰਭੀਰ ਚੋਟਾਂ ਨਾਲ ਜਿੰਦਗੀ ਭਰ ਦੀਆਂ ਅਪੰਗਤਾਵਾਂ ਹੋਈਆਂ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਸੱਚਾਈ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਲਿਆਉਣਾ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਪੂਰਾ ਕਰ ਸਕੇ, ਇਕ ਅਸੰਭਵਤਾ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਾਂਗੇ ਕਿ ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਵਧਾਉਣਾ/ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਉਚਿਤ ਹੈ।

10. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਵਧਾਉਣ/ਦੇਣ ਦੇ ਦਾਵੇ ਲਈ ਕਾਜਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ (ਉਪਰੋਕਤ) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਦੀ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕਰਦਿਆਂ, ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ

ਰੱਖਦਿਆਂ, ਅਸੀਂ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੁਝ ਅਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਵਧਾਉਣ/ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

(1) ਅਟੈਂਡਰ ਚਾਰਜਿਜ਼: - 'ਅਟੈਂਡਰ ਚਾਰਜਿਜ਼' ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇੱਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਇੱਕਮੁਸ਼ਤ ਰਕਮ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਕਾਜਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇੱਕਮੁਸ਼ਤ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕਮੁਸ਼ਤ ਰਕਮ ਦੇਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇੱਕ ਗੁਣਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਰਾਸਫ਼ੀਤੀ ਦਰ, ਇੱਕਮੁਸ਼ਤ ਇਨਾਮ 'ਤੇ ਦੇਣਯੋਗ ਵਿਆਜ ਦਰ, ਦਾਵੇਦਾਰ ਦੀ ਲੰਬੀ ਉਮਰ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਅਣਜਾਣਤਾਵਾਂ ਵਰਗੇ ਹੋਰ ਮੁੱਦੇ ਉਹ ਕਾਰਕ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਂਦਿਆਂ ਸਮੇਂ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਗੁਣਕ ਵਿਧੀ ਦਾ ਅਪਣਾਉਣਾ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਨਿਆਂ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਮ.ਵੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ "ਉਚਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ਾ" ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਵਿੱਚ ਨਤੀਜਾ ਨਿਕਲੇਗਾ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਲਪਨਿਕ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਤੈਅ ਸੰਬੰਧੀ ਉਠਾਏ ਗਏ ਗਿਲੇ-ਸ਼ਿਕਵੇ ਨੂੰ ਉਮਰ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕੋਈ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ ਜਦੋਂ ਉਹ ਹਾਦਸੇ ਨਾਲ ਮਿਲੀ।

10.1.1 15 ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਗਰੁੱਪ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਗੁਣਕ ਦੀ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਾਜਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਿਆਂ ਜਿਸ ਉਮਰ ਦੇ ਗਰੁੱਪ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਦਾਵੇਦਾਰ ਸਬੰਧਤ ਸੀ, ਉਸ ਲਈ ਦੋ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਨੇ ਗੁਣਕ 18 ਨੂੰ ਲਿਆ। ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਦੋ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਨੇ ਅਭਿਮਨਯੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਨਮਿਤਾ ਸੇਖੋਂ ਅਤੇ ਅਨਜ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸਰਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਦਸੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਸੇ ਉਮਰ ਦੇ ਗਰੁੱਪ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਦਾਵੇਦਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਗੁਣਕ ਨੂੰ 15 ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਣੈ ਸੇਠੀ 5 ਨੂੰ ਦੇਖਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸਰਲਾ ਵਰਮਾ (ਸ੍ਰੀਮਤੀ) ਅਤੇ ਅਨਜ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਅਨਜ 6 ਮਾਮਲੇ, ਰੇਸ਼ਮਾ ਕੁਮਾਰੀ ਅਤੇ ਅਨਜ ਬਨਾਮ ਮਦਨ ਮੋਹਨ ਅਤੇ ਅਨਜ 7 ਮਾਮਲੇ ਅਤੇ ਰਾਜੇਸ਼ ਅਤੇ ਅਨਜ ਬਨਾਮ ਰਾਜਬੀਰ ਸਿੰਘ 8 ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਗੁਣਕ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਫਾਰਮੂਲੇ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸਰਲਾ ਵਰਮਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੇਸ਼ਮਾ ਕੁਮਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਣੈ ਸੇਠੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਗੁਣਕ ਦੀ ਚੋਣ ਸਰਲਾ ਵਰਮਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਟੇਬਲ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 42 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਭਿਮਨਯੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੋ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਸਰਲਾ ਵਰਮਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 42 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਟੇਬਲ ਦੇ ਕਾਲਮ ਨੰਬਰ 4 ਵਿੱਚ ਵਿਰਤੁਅਲੀ ਕੋਈ ਗੁਣਕ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਟੇਬਲ ਵਿੱਚ ਅੰਕ '15' ਸਿਰਫ ਕਾਲਮ ਨੰਬਰ 5 ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਟੇਬਲ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਕਾਲਮ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦਿਸ਼ਤ ਗੁਣਕ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਐਮ.ਵੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਸਕੈਡਿਊਲ-II ਵਿੱਚ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਸਰਲਾ ਵਰਮਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਟੇਬਲ ਵਿੱਚ ਕਾਲਮ ਨੰਬਰ 4 ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚਾ ਗੁਣਕ '18' ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦੋ ਉਮਰ ਦੇ ਗਰੁੱਪਾਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੈ; ਪਹਿਲਾਂ, 15 ਤੋਂ 20 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਗਰੁੱਪ ਲਈ ਅਤੇ ਦੂਜਾ, 21 ਤੋਂ 25 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਗਰੁੱਪ ਲਈ। ਇਹ ਉਹ ਹਾਲਾਤ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 15 ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਗਰੁੱਪ ਲਈ ਗੁਣਕ ਨੂੰ '18' ਵਜੋਂ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

10.1.2 ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਥੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਪ੍ਰਣੈ ਸੇਠੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 57 ਵਿੱਚ ਗੁਣਕ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਫਾਰਮੂਲੇ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸਰਲਾ ਵਰਮਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ [ਸੀ. ਟੀ. ਰਵੀਕੁਮਾਰ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ]

ਰੇਸ਼ਮਾ ਕੁਮਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਣੈ ਸੇਠੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 1 ਵਿੱਚ ਨਤੀਜਾ ਨੰਬਰ 2 ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:

"ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਜੇਸ਼ ਨੇ ਰੇਸ਼ਮਾ ਕੁਮਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜੋ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਰਾਜੇਸ਼ ਕੁਮਾਰੀ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਮਿਸਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

10.1.3 ਉਕਤ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਉਪਰੋਕਤ ਟਿੱਪਣੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕਿ ਰੇਸ਼ਮਾ ਕੁਮਾਰੀ ਤਿੰਨ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ ਸਾਨੂੰ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਲਲੇਖਾਂ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਰੇਸ਼ਮਾ ਕੁਮਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 43.2 ਵਿੱਚ ਨਤੀਜਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

“43.2. ਉਹ ਮਾਮਲੇ ਜਿੱਥੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉਮਰ 15 ਸਾਲ ਤੱਕ ਹੈ
ਭਾਵੇਂ 166 ਜਾਂ 163A ਅਧੀਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਮਲਟੀਪਲਾਇਅਰ 15 ਅਤੇ ਸਰਲਾ ਵਰਮਾ ਵਿੱਚ ਸੂਚੀਬੱਧ ਦੂਜੀ ਸਕੈਡਿਊਲ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਲਮ (6) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।”

“ਇਹ ਉੱਚ ਸਮਾਂ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਮਲਟੀਪਲਾਇਅਰ ਦੀ ਚੋਣ, ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਆਮਦਨ ਲਈ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਕਟੌਤੀ ਦੀ ਇੱਕ ਮਿਆਰੀ ਵਿਧੀ ਵੱਲ ਤੁਰਨਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਇਹ ਤਰੱਕੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਮੌਤ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮਲਟੀਪਲਾਇਅਰ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਸਰਲਾ ਵਰਮਾ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਟੇਬਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਜੇਕਰ ਮਲਟੀਪਲਾਇਅਰ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਸਰਲਾ ਵਰਮਾ ਵਿੱਚ ਟੇਬਲ ਦੇ ਕਾਲਮ (4) ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਧਾਰਾ 166 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ ਦੇ ਡਰਾਈਵਰ ਦੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦੇ ਸਬੂਤ ਉੱਤੇ ਘੱਟ ਰਕਮ ਮਿਲਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਧਾਰਾ 163-A ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਜਿਥੇ ਤੱਕ ਉਹ ਮਾਮਲੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਪੀੜਤ ਦੀ ਉਮਰ 15 ਸਾਲ ਤੱਕ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਪੱਕੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਹਾਂ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭਾਵੇਂ ਧਾਰਾ 163-A ਜਾਂ ਧਾਰਾ 166 ਅਧੀਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਮਲਟੀਪਲਾਇਅਰ 15 ਅਤੇ ਸਰਲਾ ਵਰਮਾ ਵਿੱਚ ਸੂਚੀਬੱਧ ਦੂਜੀ ਸਕੈਡਿਊਲ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਲਮ (6) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਰਕਮ ਨਾ ਮਿਲੇ ਜਦੋਂ ਅਰਜ਼ੀ 1988 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 166 ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਮੌਤ ਦੇ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਅਰਜ਼ੀ ਧਾਰਾ 166 ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਸਰਲਾ ਵਰਮਾ ਵਿੱਚ ਟੇਬਲ ਦੇ ਕਾਲਮ (4) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਮਲਟੀਪਲਾਇਅਰ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

10.1.4 ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੇ ਹਨ ਕਿ ਰੇਸ਼ਮਾ ਕੁਮਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ 15 ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਉਮਰ ਸਮੂਹ ਲਈ '15' ਦੇ ਗੁਣਕ ਦੀ ਚੋਣ ਦਾ ਠੋਸ ਆਧਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਆਮ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੈ ਕਿ 21 ਤੋਂ 25 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਨੂੰ ਸਰਲਾ ਵਰਮਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੋ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੈਰਾ 39 ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਨਾਲ ਸਾਮਾਨਿਆ ਉਤਪਾਦਕ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੱਚ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਰਲਾ ਵਰਮਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਗੁਣਕ ਵਿਜ਼., '18' ਨੂੰ 15 ਤੋਂ 20 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਸਮੂਹ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਬਾਲ ਅਤੇ ਕਿਸ਼ੋਰ ਮਜ਼ਦੂਰੀ (ਮਨਾਹੀ ਅਤੇ ਨਿਯਮਨ) ਐਕਟ, 1986 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸਾਰੇ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਵਿਆਹਤਾ ਅਤੇ ਖਤਰਨਾਕ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸ਼ੋਰਾਂ ਦੀ ਵਿਆਹਤਾ ਨੂੰ ਮਨਾਹੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਤੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਬੰਧਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਐਕਟ ਹੈ। ਉਕਤ ਐਕਟ ਵਿੱਚ "ਬੱਚਾ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 2(ii) ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

“ਐਸ.2...

(i)

...

(ii) “ਬੱਚਾ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਚੌਦਵਾਂ ਸਾਲ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਅਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸਿੱਖਿਆ ਐਕਟ, 2009 (35 ਦੇ 2009) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਉਮਰ, ਜੋ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਵੇ”

ਉਕਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਵਿਆਹਤਾ ਲਈ ਇੱਕ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਨਾਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਕਤ ਐਕਟ ਅਧੀਨ "ਬੱਚਾ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਚੌਦਵਾਂ ਸਾਲ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ 15 ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਉਮਰ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਪੀੜਤਾਂ ਲਈ '15' ਦੇ ਨਿਮਨ ਗੁਣਕ ਦੀ ਚੋਣ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰ ਔਚਿਤਯ ਹੈ। ਚੂੰਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਪ੍ਰਾਈ ਸੇਠੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰਾਜੇਸ਼ ਦੇ ਮਾਮਲੇ (ਉਪਰੋਕਤ) ਨੂੰ ਰੇਸ਼ਮਾ ਕੁਮਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਧਿਆਨ ਨਾ ਰੱਖਣ ਲਈ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ, ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਗੁਣਕ ਸਬੰਧੀ ਫਾਰਮੂਲਾ ਨੂੰ ਰੇਸ਼ਮਾ ਕੁਮਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਕੱਢੇ ਗਏ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 43.1 ਅਤੇ 43.2 ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਮਿਲੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿ ਤਿੰਨ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਨੇ ਰੇਸ਼ਮਾ ਕੁਮਾਰੀ ਵਿੱਚ

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਜਿੱਥੇ ਪੀੜਤ ਦੀ ਉਮਰ 15 ਸਾਲ ਤੱਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਗੁਣਕ ਨੂੰ '15' ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਸੀਂ ਬੱਧੇ ਹਾਂ ਕਿ 15 ਸਾਲ ਦੇ ਆਯੂ ਸਮੂਹ ਦੇ ਪੀੜਤਾਂ ਲਈ ਗੁਣਕ ਨੂੰ '15' ਵਜੋਂ ਲੈਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਡੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਰਲਾ ਵਰਮਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਟੇਬਲ ਵਿੱਚ ਵੇਖ ਕੇ ਗੁਣਕ ਨੂੰ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪਛਾਣਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ 15 ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸਰੀਰਕ ਹਾਲਤ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਇਹ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਭਰ ਦੀਆਂ ਦੋ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਪਵੇਗੀ। ਕਾਜਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਸੀਂ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਹੀਨੇ ਦੇ 10,000 ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦਰ ਤੇ ਸਾਲਾਨਾ ਰਕਮ 1,20,000 ਰੁਪਏ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। 15 ਦੇ ਗੁਣਕ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਸਿਰ ਅਧੀਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਰਕਮ 18 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੋਵੇਗੀ (1,20,000 x 15)। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸਿਰ ਅਧੀਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਵਿਜ਼., 1 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਰਕਮ 17 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੋਵੇਗੀ।

(2) ਦਰਦ ਅਤੇ ਪੀੜਾਂ ਅਤੇ ਸੁਖ-ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਦੀ ਗੁਆਚ: - 'ਦਰਦ ਅਤੇ ਪੀੜਾਂ' ਅਤੇ 'ਸੁਖ-ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਦੀ ਗੁਆਚ' ਦੇ ਸਿਰ ਹੇਠ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੁੱਲ 3 ਲੱਖ ਰੁਪਏ (ਹਰੇਕ ਲਈ 1,50,000) ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਕਾਜਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੱਲਿਕਾਰਜੁਨ ਬਨਾਮ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਮੈਨੇਜਰ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ & ਅਨੁ. ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਜਤਾਈ ਜਿੱਥੇ, ਇਸ ਸਿਰ ਅਧੀਨ ਇਨਾਮ ਦੇਣ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਉਂਦਿਆਂ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਪੰਗਤਾ 90% ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ ਤਾਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 6 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ। ਚੂੰਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਪੰਗਤਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 90% ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਕਾਰਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 3 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਵਾਧੂ ਰਕਮ ਦੇਣ ਦਾ ਝੁਕਾਅ ਹੈ ਇਦੇਸਤ 6 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚੋਂ 3 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਘਟਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ।

(3) ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ: - ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਰਕਮ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਕਾਜਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਸ ਸਿਰ ਅਧੀਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ 3 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਨਾਲ ਦਖਲ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ 3 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਲੱਭਦੇ, ਉਸ ਦੀ ਸਰੀਰਕ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ।

(4) ਭਵਿੱਖ ਮੈਡੀਕਲ ਇਲਾਜ: - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਸਿਰ ਅਧੀਨ ਕੇਵਲ 1 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸੱਟਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰੀਰਕ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਲੈਂਦਿਆਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨਜ਼ਰੀਏ ਵਿੱਚ ਹਾਂ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਮੈਡੀਕਲ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਉਸ ਦੀ ਜਵਾਨ ਉਮਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਔਸਤ ਭਾਰਤੀ ਦੀ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਤੀਕਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ। ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 1 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੋਰ ਦੇਣ ਦਾ ਝੁਕਾਅ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ।

ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਇਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਖਾਸ ਖੁਰਾਕ ਲਈ ਕੁਝ ਵਾਧੂ ਰਕਮ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਪੋਸ਼ਣ ਲਈ ਰੁਪਏ 10,000/- ਦੀ ਰਕਮ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਆਮ ਗਿਆਨ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਲਗਭਗ ਬਿਸਤਰੇ 'ਤੇ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਧਾਰਣ ਭੋਜਨ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕਰਨਾ ਸਲਾਹਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ

ਸਲਾਹਯੋਗ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਖਾਸ ਖੁਰਾਕ ਲੈਣਾ ਤਾਂ ਜੋ ਵਜ਼ਨ ਨਾ ਵਧੇ। ਇਹ ਜਾਣਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਮਾਹਰ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਨਿਯਮਿਤ ਕਸਰਤ ਦੇ ਖਾਣਾ ਖਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਵਜ਼ਨ ਵਧਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਕਈ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਨਜ਼ਰੀਏ ਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਜਿੰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ, ਫਿੱਟ ਰੱਖਣ ਲਈ ਰਕਮ ਖਰਚ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਢਲ ਸਕੇ। ਅਸੀਂ 'ਵਾਧੂ ਪੈਂਸ਼ਣ' ਸਿਰਲੇਖ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰੁਪਏ 10,000/- ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਹੋਰ ਰੁਪਏ 90,000/- ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਛੁਕ ਹਾਂ।

ਸੀਰੀ. ਨੰ. ਇਨਾਮ ਵੱਲ ਰਕਮ1. ਅਟੈਂਡਰ ਚਾਰਜਿਜ਼ - ਰੁਪਏ 17,00,000/-2. ਦਰਦ ਅਤੇ ਪੀੜਾ ਅਤੇ ਸੁਖ-ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਸਹੂਲਤਾਂ

“(vi) ਜੇਕਰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਚੋਟ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਇਲਾਜ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਕਲੇਮਜ਼ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਜੋ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਵੇਗਾ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਖਰਚ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ;

(vii) ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੀਰਘਕਾਲਿਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਜਮਾ ਰਾਸ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਸ਼ਰਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬੈਂਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਜਮਾ ਰਾਸ਼ੀ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਕਰਜ਼ ਜਾਂ ਅਗਾਊ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਾਸ਼ੀ ਉੱਤੇ ਬਿਆਜ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਤੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਸੰਰਕਸ਼ਕ ਨੂੰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

(viii) ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਕਾਸੀ ਲਈ ਬਿਨੈ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਮਿਲਣ ਲਈ, ਜੇ ਅਦਾਇਗੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਾਸ਼ੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਲੇਮਜ਼ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਜਮਾ ਰਾਸ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਜ਼ਰੂਰਤ ਪੈਣ 'ਤੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਐਫ.ਡੀ.ਆਰ. ਨੂੰ ਤਰਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।"

[ਸੀ. ਟੀ. ਰਵੀਕੁਮਾਰ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ]

14. ਸੁਸਮਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਾਜਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ:-

“ਇਹ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਾਬਾਲਗਾਂ, ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕੁਝ ਅਪੰਗਤਾ ਅਧੀਨ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਅਨਪੜ੍ਹ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਹਨ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕਮੁਸ਼ਤ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ ਬੇਈਮਾਨ ਤੱਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜੋੜ ਇਹ ਪੀੜਤ ਸ਼ਾਇਦ ਨਾ ਕਰ ਸਕਣ ਆਪਣੇ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰੋ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ MACT ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਵੇਸ਼ ਰਾਸ਼ਟਰੀਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਆਜ ਦੀ ਉੱਚ ਦਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ. ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਹੈ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੈ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਲਈ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਕਾਰਨ, MACT ਜਾਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਰਕਮ। ਅਸੀਂ ਇਹਨਾਂ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸਿੱਧੇ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਸਾਰੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਪੀੜਤਾਂ ਦੇ ਪੈਸੇ ਦੀ ਕਮੀ ਨਾ ਹੋਵੇ।

15. ਉਕਤ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਬਾਰੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਪੱਖ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਅੱਗੇ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਦੀ ਵਾਧੂ ਰਕਮ ਦੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜੋ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਵਾਪਸ ਕੀਤਾ ਸੀ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰੁਪਏ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਲਈ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 30 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਦੇਣਦਾਰ ਹੈ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਲਈ ਬਕਾਇਆ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ। 30 ਲੱਖ ਇਸ ਲਈ, ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਇਸ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ

ਇੱਕ ਚੈੱਕ ਕੱਢੇਗੀ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਰਕਮ ਲਈ ਬਕਾਇਆ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ। 30 ਲੱਖ ਦਾ ਇਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ MACT ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕਰੋ। ਹੋਰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਪਹਿਲਾਂ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜਮ੍ਹਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ MACT ਦੋ ਚੈੱਕਾਂ ਰਾਹੀਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਕਮ ਲਈ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਰੁਪਏ ਦਾ 15 ਲੱਖ MACT ਰੁਪਏ ਦੀ ਉਕਤ ਰਕਮ ਰੱਖੇਗਾ। 15 ਲੱਖ 'ਚ ਏ ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰੀਕ੍ਰਿਤ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ 5 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਫਿਕਸਡ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ। ਬੈਂਕ ਸਬੰਧਤ ਫਿਕਸਡ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਰਜ਼ੇ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ਗੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਰਕਮ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਵਿਆਜ ਤਿਮਾਹੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਕੱਲੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਲਈ। 5 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ MACT ਉਕਤ ਰਕਮ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਨਵਿਆਉਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖੇਗਾ ਜੋ ਉਹ ਸਮਝੇ ਸਹੀ ਅਤੇ ਉਚਿਤ, 5 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਹੋਰ ਮਿਆਦ ਲਈ। ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦੂਸਰਾ ਚੈੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਖਰਚ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਇਲਾਜ ਲਈ। ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰੇਗੀ ਅੱਜ ਤੋਂ 3 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਉਪਰੋਕਤ ਅਨੁਸਾਰ ਵਧੀ ਹੋਈ ਰਕਮ।

16. ਇਹ ਅਪੀਲ ਉਪਰੋਕਤ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਪਟਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਖਰਚੇ ਦਾ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀ(ਆਂ), ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਣ, ਤਾਂ ਉਹ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ(ਆਂ) ਜਾਣਗੀਆਂ।

ਅਭੂਤੀ ਭੂਸ਼ਣ ਬੋਸ
ਅਪੀਲ ਨਿਪਟਾਈ ਗਈ।
(ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ: ਸੁਭਾਂਸੂ ਦਾਸ, ਐਲ.ਸੀ.ਆਰ.ਏ.)

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate